

mandsbanken for ikke saa mange Maaneder optog i sig, ikke er opgjort, og det er ganske afgjort, at der paa Mellemværendet mellem Den private Laanebank og Landmandsbanken vil komme et Tab paa nogle Millioner. Jeg skal ikke nævne noget Tal, men man maa gaa ud fra som givet, at der her kommer et Tab. Hele Retsspørgsmaalet om Forholdet mellem de to Banker vil blive Genstand for en Voldgiftskendelse; jeg skal derfor ikke udtale mig nærmere om det.

Det er ogsaa ganske afgjort, at de 232 Mill. Kr., man nu har regnet med, ikke slaar til. Man maa regne med et større Beløb, alt under Forudsætning af, at den Opgørelse, Bankraadet og Bankledelsen har foretaget, er rigtig; det gaar jeg ud fra i disse Betragtninger. Personlig er jeg ude af Stand til at danne mig nogen virkelig paa Tal og Dokumenter begrundet Mening om, hvorvidt det, der her præsenteres for os, er rigtigt eller ikke. Det ligger i Sagens Natur, og jeg tvivler paa, at nogen her vil være i Stand til at sige noget andet om Forholdet. Vi har ikke andet at holde os til, end hvad den højtærede Regering forelægger os. Vi kan ikke konstatere Rigtigheden af den foretagne Opgørelse. Hvad vi derimod kan konstatere, er, at hvad Regeringen hidtil har præsenteret os, ikke har holdt Stik. Derfor vil det ogsaa være overmaade vanskeligt for dette høje Ting at have nogen virkelig Tillid til denne Regering, naar den nu præsenterer os den nye Opgørelse, der ledsager Lovforslaget, hvorefter Staten træder ind med langt større Forpligtelser end hidtil. Det vil være overmaade svært at tro paa, at Regeringen nu endelig har fundet det rette Udtryk for, hvorledes Bankens Stilling er.

Jeg tror ikke, man gaar Regeringen for nær ved at sige, at dens Forhold til denne Affære har været en eneste lang Kæde af Fejlgreb, Misforstaaelser, Mangel paa Overblik over Tingene. Dersom man i det politiske Liv var anlagt for at have Medlidenhed med hinanden, vilde det være min Pligt her at udtale Medlidenhed med den højtærede Regering, navnlig med den højtærede Statsminister. Allerede i Juli Maaned greb Regeringen fejl, og det er gerne saaledes, navnlig i denne Art Sager, at har man først begyndt at kludre, fortsætter man med det. Den ene Fejl fører den anden med sig. Man griber fejl den første Gang, og man har ikke Mod til at erkende det og tage Konsekvenserne deraf, naar man næste Gang skal til at handle.

Juli-Ordningen var umulig alene af den Grund, at man ikke fjernede Mistænksomheden overfor Banken ved at lade den gamle Ledelse gaa. Det var en utrolig Letsindighed og naivt at tro, at det var muligt ved Juli-Rekonstruktionen at skabe fornyet Tillid til Banken. Man vidste, at det var Bankens Ledelse, specielt dens første Leder, der bar Hovedansvaret for, at Banken var kommet i den Situation. Hvordan kunde man da tænke sig Muligheden af, at man kunde skabe Tillid til Bankens Ledelse blot ved, at man udsendte en Erklæring, der oven i Købet hvilede paa noget, der ikke kunde staa for nærmere Prøvelse? Man kunde sige sig selv, at selv om det var muligt i nogle Uger, i nogle Maaneder at holde det hemmeligt for næsten alle her i Landet, at Bankinspektøren var kommet til et helt andet Resultat end det, Banken selv mødte med, saa vilde det før eller senere komme til den almindelige Befolkningens Kundskab, og saa vilde man være endnu værre stillet end før. Dertil kommer jo, at da Sandheden aabenbares, følte Befolkningen sig skuffet ved, at der af Regeringen var udsendt en Erklæring, der ikke kunde staa for en nærmere Prøvelse.

Saa lod man Tiden gaa til ind i September uden at foretage sig det mindste. Først i det yderste Øjeblik bekvemmede man sig til at tage fat paa at skabe Banken Mulighed for at kunne fortsætte sin Tilværelse. Hele Sommeren 1922 blev der i Finans Kredse saa at sige daglig talt om Landmandsbankens Forhold, og det er umuligt, at Regeringen og dens Chef ikke har faaet noget at vide om, hvorledes Folk i Almindelighed saa paa Bankens Forhold. Den burde have været i Stand til at skaffe sig fornøden Underretning i Løbet af faa Timer, men den gjorde det ikke, den lod Tingene gaa uden at gribe ind, i blind Tillid til, at det skulde nok gaa af sig selv, at Tingene her som paa andre Omraader nok vilde gaa i Lave ved deres egen Kraft.

Men det gik ikke. Og saa fik vi i September Forslaget om Bankens Rekonstruktion, efter at Rigsdagen, som var hjemsendt, var blevet indkaldt ekstraordinært. Men selv det Grundlag, som Regeringen da forelagde for os, viser sig nu ikke at have været vel overvejet. Vi maatte imidlertid tro paa det, som blev forelagt os, vi maatte tro paa de Opgørelser, Regeringen kom med, vi havde ingen Adgang til at komme bag Kulisserne,